

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 304/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Š. P., bytom N., toho času vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. M. S., Č., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vednom pod sp. zn. 1 Tp 4/2006 v súvislosti s jeho nečinnosťou pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na peňažnú záruku z 15. februára 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. augusta 2006 doručená sťažnosť Š. P., bytom N., toho času vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. S., Č., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“)

v konaní vednom pod sp. zn. 1 Tp 4/2006 v súvislosti s jeho nečinnosťou pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na peňažnú záruku z 15. februára 2006.

Sťažovateľ uviedol, že uznesením Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru Banská Bystrica (ďalej len „úrad hraničnej a cudzineckej polície“) sp. zn. ČVS: PPZ-14/HCP-OV/2005 zo 4. júla 2005 bolo proti nemu vznesené obvinenie za trestný čin podľa § 171a ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. Tp 64/05 z 8. júla 2005 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa ustanovenia § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Podľa vyjadrenia sťažovateľa toto uznesenie okresného súdu bolo uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tpo 129/05 z 24. augusta 2005 zrušené s tým, že sťažovateľ bol vzatý do väzby len z dôvodov podľa ustanovenia § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ uviedol, že 16. februára 2006 bola okresnému súdu doručená jeho žiadosť o prepustenie z väzby na peňažnú záruku z 15. februára 2006.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 0 Tp 224/06 z 20. marca 2006 mu bola lehota trvania väzby predĺžená do 6. októbra 2006.

Sťažovateľ uviedol, že uznesením úradu hraničnej a cudzineckej polície sp. zn. ČVS:PPZ-14/HCP-OV/2005 z 28. júna 2006 bolo proti nemu opätovne vznesené obvinenie pre tie isté skutky za trestný čin podľa § 171a ods. 1 písm. a) a ods. 5 Trestného zákona a trestný čin podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona.

Sťažovateľ uviedol, že 2. augusta 2006 mu Krajská prokuratúra v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) oznámila, že jeho žiadosť o prepustenie z väzby z 15. februára 2006 bola odstúpená na vybavenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“). V tejto súvislosti sťažovateľ dodal, že podaním zo 6. júna 2006 žiadal o odstránenie prieťahov v konaní v danej veci.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ *„v neprimeraných časových prieťahoch spôsobených nečinnosťou súdu a to od doručenia*

mojej žiadosti o prepustenie z väzby na peňažnú záruku z 15. 02. 2006 do 27. 07. 2006, kedy bola okresnému prokurátorovi doručená táto žiadosť na vyjadrenie sa“. Sťažovateľ poukázal na to, že v priebehu 5 mesiacov okresný súd uskutočnil vo veci len úkon týkajúci sa predloženia jeho žiadosti prokurátorovi. Sťažovateľ sa domnieva, že okresný súd mal v jeho veci postupovať urýchlene, pretože ide o väzobnú vec. Zároveň vyjadril pochybnosti o tom, či súdy budú schopné o jeho žiadosti rozhodnúť do dátumu predĺženia lehoty trvania väzby, a to aj z toho dôvodu, že medzičasom sa zmenila miestna príslušnosť súdu. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol: *„Pri zohľadnení takejto nečinnosti súdu, stráca inštitút nahradenia väzby peňažnou zárukou v Trestnom poriadku i v praxi svoj význam a opodstatnenosť.“*

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby po preskúmaní jeho sťažnosti vo veci rozhodol ústavný súd nasledovným nálezom:

„Okresný súd v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 4/2006 porušil základné právo Š. P. (...) na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Okresnému súdu v Čadci sa v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 4/2006 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

Okresný súd v Čadci je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia Š. P. (...) v sume 6.825,50 Sk (2 úkony po 2730,- Sk - prevzatie a príprava, sťažnosť; 2 x režijný paušál po 164,- Sk, DPH 19% t. j. 1037,50 Sk), na č. ú. JUDr. M. S. (...) a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 tohto zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh ústavný súd zistil, že podstatou sťažovateľovej námietky je tvrdenie, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 4/2006 tým, že jeho žiadosť o prepustenie z väzby na peňažnú záruku z 15. februára 2006 odstúpil prokurátorovi na vyjadrenie až 27. júla 2006, porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ však v odôvodnení svojej sťažnosti (na rozdiel od petitu) uviedol inú spisovú značku konania okresného súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva. Na základe toho ústavný súd zistil, že konanie v trestnej veci sťažovateľa vedené okresným súdom pod sp. zn. Tp 64/05 (uvedené v odôvodnení sťažnosti) je pripojené k spisu sp. zn. 1 Tp 4/2006 (uvedené v petite sťažnosti) týkajúceho sa taktiež sťažovateľovej trestnej veci. Z uvedeného dôvodu ústavný súd neodmietol jeho sťažnosť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, ale už pri jej predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. (...)

Ústavný súd konštatuje, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci a ku ktorej dochádza až právoplatným rozhodnutím vo veci (obdobne napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02,

III. ÚS 61/05). Na strane druhej však ústavný súd uvádza, že postup všeobecných súdov vo väzobných veciach, v ktorých sú súdy povinné postupovať urýchlene a neodkladne, neposudzuje z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy, ale podľa konkrétnych okolností daného prípadu spravidla z hľadiska čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Ústavný súd už v predchádzajúcich prípadoch, v ktorých posudzoval urýchlenosť a neodkladnosť rozhodovania všeobecných súdov o zákonnosti väzby z hľadiska čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru konštatoval, že v citovaných ustanoveniach týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 126/05).

Preskúmaním sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ namietal len porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy. Záruky, ktoré osobe poskytuje znenie toho článku ústavy sú v judikatúre štrasburských orgánov posudzované z hľadiska čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní prípadného porušenia čl. 5 ods. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa vychádza z rovnakých kritérií (správanie sa obvineného, resp. obžalovaného, zložitost' prejednávanej veci a postup všeobecného súdu). Aj napriek zhode týchto kritérií je potrebné odlišovať, či sťažovateľ, ktorého vec sa prejednáva, je na slobode alebo vo väzbe. V prípade, ak ide o sťažovateľa, ktorého osobná sloboda je obmedzená, toto konanie je potom potrebné posúdiť z hľadiska čl. 5 ods. 3 dohovoru, pričom primeranosť lehoty podľa tohto článku sa posudzuje prísnejšie ako podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedeného teda vyplýva, že postup všeobecného súdu rozhodujúceho v trestnoprávnej veci možno z hľadiska priesťahov v konaní, a teda z hľadiska možného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru podrobiť ústavnej kontrole, ale len v prípade, ak ide o preskúmanie konania o trestnom obvinení sťažovateľa, a nie o preskúmanie postupu tohto súdu v súvislosti s požiadavkou neodkladnosti a urýchlenosti rozhodovania vo väzobných veciach.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o všeobecný súd) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 4/2006 a namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v súvislosti s jeho nečinnosťou pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na peňažnú záruku, odmietol sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, v súlade s ustanovením § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde nerozhodol o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2006